

PROVINCIALE DRENTSCHE en ASSER COURANT

ZATURDAG 31 JULIJ 1869

INGEZONDEN STUKKEN

Aan de kiezers te Smilde!

Gij wordt aanstaanden Dingsdag opgeroepen tot eene herstemming voor drie leden van den gemeenteraad. De keus kan, mijns inziens, niet moeilijk zijn. Gij moet beslissen, of de liberale, dan wel de conservatieve rigting op politiek gebied dient te zegevieren. Gij weet, dat het vooral onze openbare school is, die door de conservatieven wordt ondermijnd, om weldra 't land te overstroomden met sectescholen, waarin men stelselmatig godsdiensthaat en ketterjagerij bij 't opkomen geslacht zal aankweeken. Onze openbare school daarentegen eerbiedigt ieders godsdienstige begrippen en leidt onze jeugd, onder 't aanleeren van nuttige kundigheden, op tot alle maatschappelijke en Christelijke deugden. Het onderwijs in de leerstukken der verschillende kerkgenootschappen heeft de staat wijselijk, aan die kerkgenootschappen en den huisselijken kring overgelaten. Welnu, wilt gij, dat in uwe gemeente de openbare school geen gevaar loope van langzamerhand ontvolkt te worden; wilt gij, dat het stichten van bijzondere scholen, waar men uwen kinderen dagelijks minachting jegens andersdenkenden inboezemt, worde tegengegaan, vraagt u dan eerst af, welk dier zes mannen pal zullen staan voor 't behoud van onze openbare school, die kostelijke erfenis, door de vaderen ons nagelaten.

Zoudt gij nog kunnen aarzelen in uw keuze?

Onder het zestal vindt gij drie conservatieven en drie liberalen. Wat die conservatieven betreft, met mij houdt gij den heer *M.A. Hoogerbrugge* voor den gevaarlijkste, wijl zijne bemoeijingen omtrent het bijzonder onderwijs sedert lang van algemeene bekendheid zijn. Ik wil mij niet aan overdrijving schuldig maken, maar ik vraag u, of gij niet ziedende waart van edelen toorn bij 't lezen van zijn ingezonden stuk in de *Dr. Cour.* van 20 Julij j.l.? 't Geen hij daarin zegt over 't gebruik van oneerlijke middelen en 't in acht nemen der strikste onzijdigheid ga ik stilzwijgend voorbij te midden van 't gemompel over werving op groote schaal en omkooprij van de laagste soort. Neen, dat kan men immers van menschen, die Christenen bij uitnemendheid zijn, niet verwachten. Hunne lippen zijn altijd vrij van bedrog en hunne handen van onrecht.

Wat u en mij 't bloed naar de hersenen joeg, 't was de hooghartigen toon, waarmee hij zijn schrijven besloot. Eerst durft hij zich vergelijken met mannen als *Gefken* en *v. Foreest*. Nu, dat laat ik nog gelden; eenig gevoel van eigenwaarde is niet misplaatst en men moet zich zelve niet geheel wegwerpen, als de lof van anderen iets schraler uitvalt, dan wij zelve gewenscht hadden. – Maar die laatste zinsnede, waarlijk, ik moest haar herlezen en bepeinzen, voor en aleer ik gelooven kon, dat er in uw midden nog zulke echte Farizeën wonen. Hoort! “Mijn beul”- zoo spreekt hij, - “draagt den naam van Christen”. Is het niet, of gij den man uit de gelijkenis voor u hebt met zijn: Heer, ik dank u, dat ik niet ben gelijk andere menschen enz.? Kiezers! past op; wie geen vriend is van *Hoogerbrugge* en zijne geestverwanten; wie niet met de orthodoxie en hare zalving overal rondsloert; wie zijne medeburgers niet durft minachten, verguizen, bespotten; wie niet als geloofsregter over anderen durft optreden; wie niet tot zijn naaste durft zeggen: “gij zijt een beul,” is geen Christen. Hebt gij 't nu gehoord? – *Hoogerbrugge* is een Christen, een voorstander van Christelijk onderwijs en daarom verstout hij zich u, als gij hem uwe stemmen niet geeft, “beulen” te noemen. Mij dunkt, als men zoo'n klap in zijn aangezicht heeft verkregen, is het raadzaam dat beulsambt te aanvaarden en zulke lieden voor 't vervolg onschadelijk te maken.

De heeren *P. Wessems* en *J. Joffers* zijn, hoewel minder hevig en daarom minder gevaarlijk, dezelfde beginselen toegedaan als de heer *Hoogerbrugge*. Van hen hebt gij evenmin, waar 't de rust en den vrede geldt in uwe gemeente, zoowel op politiek, als op kerkelijk en godsdienstig gebied, iets te verwachten; alles te vreezen.

Daarom dan, hebt gij onze openbare school en den broederzin lief; hebt gij een afkeer van partijschap en verdeeldheid; is het u te doen om de behartiging uwer stoffelijke en zedelijke belangen, gaat dan in gesloten gelederen op naar de stembus en kiest tot leden van uwen gemeenteraad de heeren:

*E.R. Homan,
J.P. Hatzmann en
J. Homan Kijmmell.*